

HÖGSTA DOMSTOLENS BESLUT

meddelat i Stockholm den 4 april 2012

Mål nr

Ö 3249-11

KLAGANDE

AN

Ombud: Advokat JF

MOTPART

RP

Ombud: Advokat JN

SAKEN

Tillstånd till prövning i hovrätt av mål om avvisande av talan

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Hovrätten för Västra Sveriges beslut 2011-06-27 i mål Ö 3066-11

HÖGSTA DOMSTOLENS AVGÖRANDE

Med ändring av hovrättens beslut meddelar Högsta domstolen tillstånd till målets prövning i hovrätten.

YRKANDEN I HÖGSTA DOMSTOLEN

AN har yrkat att Högsta domstolen meddelar tillstånd till målets prövning i hovrätten.

SKÄL

1. AN ansökte hos Kronofogdemyndigheten om vanlig handräckning och yrkade att RP skulle förpliktas att återställa en mur på en fastighet i Töreboda. RP bestred ansökningen. AN begärde att målet skulle lämnas över till tingsrätt för fortsatt handläggning. Kronofogdemyndigheten lämnade över målet till Göteborgs tingsrätt.
2. Tingsrätten påbörjade skriftväxling i målet men uppmärksammade senare parterna på frågan huruvida den var behörig att pröva detta. Tingsrätten väckte även frågan om målet skulle lämnas över till Skaraborgs tingsrätt. RP yrkade att ANs talan skulle avvisas samt yrkade ersättning för rättegångskostnad. AN förklarade att hon inte hade något att erinra mot att målet lämnades över till Skaraborgs tingsrätt men motsatte sig att svara för RPs rättegångskostnad.
3. I slutligt beslut konstaterade tingsrätten att Skaraborgs tingsrätt var exklusivt behörig domstol att pröva den aktuella tvisten eftersom den berörda fastigheten är belägen inom Skaraborgs tingsrätts domkrets (10 kap. 10 § och 17 § första stycket 4 rättegångsbalken). Tingsrätten ansåg sig vidare vara

förhindrad att lämna över målet eftersom handläggningen hade påbörjats. Tingsrätten avvisade därför käromålet och förpliktade AN att ersätta RP för hans rättegångskostnad.

4. AN överklagade till hovrätten, som har beslutat att inte meddela prövningstillstånd.

5. I 10 kap. 20 § första stycket rättegångsbalken föreskrivs det att om en högre rätt förklarar att en lägre rätt inte är behörig att ta upp ett mål som har väckts där, får den högre rätten på yrkande av en part hänvisa målet till lägre rätt som är behörig. Av rättsfallet NJA 1993 s. 119 framgår det att om en tingsrätt har avvisat en talan därför att tingsrätten inte är rätt forum får käranden begränsa sitt överklagande till ett yrkande som endast går ut på att hovrätten ska hänvisa målet till rätt tingsrätt. Trots att tingsrättens avvisningsbeslut inte är oriktigt får i en sådan situation anses att prövningstillstånd ska meddelas enligt grunderna för 49 kap. 14 § 1 rättegångsbalken (ändringsdispens).

6. ANs processuella position framstår inte som helt klar. Hennes överklagande går ut på att hon är missnöjd med att målet utan hennes förskyllan har hamnat i fel domstol och att hon har ålagts att svara för RPs rättegångskostnad. På anförda skäl yrkar hon inte bara att tingsrättens beslut ska ändras i kostnadsdelen utan också bl.a. att en återförvisning till tingsrätten ska ske. Det förefaller som om hon har tänkt sig att hon därmed inte bara skulle befrias från sitt rättegångskostnadsansvar utan också att målet skulle kunna lämnas över till rätt forum. Överklagandet får anses innefatta ett yrkande om ett hänvisningsbeslut.

7. Mot bakgrund av det anförda ska tillstånd till målets prövning i hovrätten därför meddelas.

I avgörandet har deltagit: justitieråden Stefan Lindskog,
Leif Thorsson (skiljaktig), Lena Moore (referent, skiljaktig), Johnny Herre
och Agneta Bäcklund
Föredragande justitiesekreterare: Olof Wetterqvist

**BILAGA TILL
PROTOKOLL**

2012-03-14

Mål nr
Ö 3249-11**SKILJAKTIG MENING**

Referenten, justitierådet Lena Moore, med vilken justitierådet Leif Thorsson instämmer, är skiljaktig i fråga om motiveringen och anför:

”I överklagandet till hovrätten yrkade AN inte bara att tingsrättens beslut skulle ändras i den del hon förpliktats att svara för RPs rättegångskostnad utan också att målet skulle återförvisas till tingsrätten för erforderlig handläggning. Sistnämnda yrkande är oklart, särskilt som det i överklagandet anges att det är ostridigt att forumregeln i 10 kap. 10 § rättegångsbalken ska tillämpas och att denna regel är exklusiv. Yrkandet kan tolkas på endera av två sätt.

Det kan tolkas så att hovrätten ska konstatera att det finns förutsättningar för tingsrätten att överlämna målet till behörig domstol enligt 61 § lagen (1990:746) om betalningsföreläggande och handräckning (jfr 10 kap. 20 a § rättegångsbalken) i den aktuella situationen, trots att handläggningen hade påbörjats (jfr prop.1989/90:85 s. 142). I den juridiska litteraturen förekommer olika uppfattningar i frågan om tingsrätten bör kunna överlämna målet även i ett senare skede (se t.ex. Peter Fitger, Rättegångsbalken, suppl. 71 oktober 2011, s. 10:46 och Roberth Nordh och Per Henrik Lindblom, Kommentar till RB, Häfte 2, Kapitel 10–14, 2003 s. 64. Se även RH 1995:73 och RH 1997:94). Det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att frågan prövas av högre rätt (prejudikatdispens).

Yrkandet kan även tolkas så att hovrätten ska hänvisa målet till behörig domstol enligt 10 kap. 20 § rättegångsbalken (jfr NJA 1993 s. 119). I en sådan situation får det anses att prövningstillstånd ska meddelas enligt grunderna för 49 kap. 14 § 1 rättegångsbalken (ändringsdispens).

Tillstånd till målets prövning i hovrätten ska därför meddelas.”